

عنوان مقاله:

هستی شناسی اجتماعی در تفکر علامه^۱ شهید مطهری

محل انتشار:

دوفصلنامه حکمت اسرا، دوره 4، شماره 2 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

عباس کشاورز شکری

زاهد غفاری هاشجین

مهدی جمشیدی

خلاصه مقاله:

هدف اصلی این مقاله، ارائه یک تحلیل ساختاریافته و منظومه وار از نظریات پراکنده استاد مطهری درباره «هستی شناسی اجتماعی» است. هستی شناسی اجتماعی (بحث فلسفی در قلمرو مبادی و مبانی هستی شناختی علم اجتماعی)، یکی از موضوعات عمده فلسفه علم اجتماعی است. به این ترتیب، پرسش اصلی مقاله پیش رو این است که آیت الله مطهری چه پاسخی به مسائل هستی شناختی «فلسفه علم اجتماعی» داده است؟ از میان مباحث مربوط به بحث هستی شناسی اجتماعی، چهار مقوله بنیادی مطالعه شده است: «انسان شناسی اجتماعی»، «هویت پژوهی فلسفی جامعه»، و «علیت در جهان اجتماعی» و «مضمون دگرگونی های اجتماعی». در بخش انسان شناسی اجتماعی مشخص شده باورمندی به گونه ای خاص از معانی ذهنی در کنشگران اجتماعی و هویت مندی پیشااجتماعی، تاثیر عمیقی بر تبیین اجتماعی می نهد. در بخش دوم مقاله، ثابت شده که علامه مطهری برای جامعه، «وجود حقیقی» قائل است؛ اما در عین حال، فرد را مستحیل در جامعه نمی انگارد و برای فرد، «استقلال نسبی» از ساختارهای اجتماعی را می پذیرد. در بخش «علیت در جهان اجتماعی» گفته می شود که از نظر آیت الله، در جهان اجتماعی، رابطه علیت وجود دارد، اما علل، محدود به علل مادی نیست؛ بلکه «علل معنوی و غیرمادی» نیز در تحولات اجتماعی، مدخلیت دارند. در بخش پایانی نیز آمده است که آیت الله شهید، برای پاره ای از «دگرگونی های اجتماعی»، هویتی از نوع نزاع حق و باطل قائل شده است.

کلمات کلیدی:

هستی شناسی اجتماعی، انسان شناسی دینی، کنش گران اجتماعی، ساختارهای اجتماعی، سازوکار علی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1399067>

